

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XV.

V Celovcu, 20. sušca 1896.

Štev. 8.

Dobernikova obtožba.

Kakor zadnjič omenjeno, udrihal je dné 2. t. m. v državnem zboru veliki Nemec in ropotač Dobernik kar s kolom po nas. Odkritosrčno rečemo: studilo se nam je, ko smo brali njegov govor in videli na majhnem prostoru združenega toliko hinavskega zavijanja, toliko zlobe. Ne vemo, ali je Dobernik zadnja leta prespal, ali se ni zmenil za javne dogodke, da na tako zvijačen način more na Dunaju govoriti o koroških razmerah. Nekaj poguma je treba, da more kdo tako drzno nastopiti pred olikano družbo in to kar je belo kazati kot črno, mlatiti prazno slamo in postavljati pravico na — glavo. Čestitamo Celovčanom, da so si izbrali takega poslanca, cvét priznane celovške — inteligence.

Začel je Dobernik s staro pesnijo o koroškem „miru“. Domá jo že zdavna čivkajo razni vrabci, kaj čuda, da jo je celovški poslanec zakrožil tudi na Dunaju. Zanimiva je k večjemu njegova izpoved, da je koroški „mir“ izročén že preteklosti, t. j. da ga zdaj ni več. Priznava tudi, „da nobena vlada ne more zatreti národnega gibanja, ko se je enkrat razvilo“. Čemu se torej toliko repenčite ter kličete celi svet na korajžo zoper Slovence? — Boji se, da vlada ustanovi morda tudi v Celovcu slovenske paralele, kakor v Celji in jej že zdaj grozi zaradi tega. Dalje spominja na neke grožnje bivšega poslanca Dumreicherja, ki je bil očital slovenskim poslancem, da hočejo priti na Koroško med svoje rojake, kakor da bi bilo to kaj hudega.¹⁾

Potem je besedičil o šolah, pa tako zvito in hkrati zlobno, kakor smo navajeni že iz njegovega lista „Freie Stimmen“. Pogreva stare fraze, da Slovenci brez Nemcev ne moremo živeti, da smo navezani na Nemce, ne pa na Kranjce, itd. Že večkrat smo to stvar pojasnili in resnica ostane, naj Dobernik to tudi stokrat taji: Kar kupujemo Slovenci od Nemcev, moramo pošteno in dobro plačati, in naj si potém znamo nemški, ali ne. In če Nemci od Slovencev kaj kupujejo, morajo le-ti dati za nemški denar dobro in pošteno slovensko blago. Za samo bodisi še tako lepo in gladko

¹⁾ Gg. poslance prosimo, da se blagovolijo o priliki potruditi med naše ljudstvo. S tem storijo, kakor se vidi, veliko uslugo tudi liberalcem! Uredn.

nemščino nam tudi Nemci, in naj je sam Dobernik, ne dajo niti — počenega groša!²⁾

Pogreval je staro laž, da koroški Slovenci „nove“ slovenščine ne zastopijo. Smešno; čemu pa plačujejo „Mir“ in Mohorjeve bukve, ako jih ne beró? Doberniku na ljubo jih menda ne kupujejo, da bi jih metali v kot. — Pravi, da so s sedanjimi našimi šolami zadovoljni. Kdo? Samo učitelji in liberalni listi ter poslanci. Vsi drugi, zlasti pa kmetje o njih bridko tožijo. — Tudi v sedanjih šolah se učijo otroci slovenski brati in pisati, modroval je Dobernik. Res; učijo se toliko, da jih mnogo v par letih niti ne zna podpisati svojega imena, ne nemški in ne slovenski. In s takimi šolami in s takimi uspehi se hvalite?

Še nekaj: Dobernik je rekel: „Ali ni provokacija, če se v nemških trgih in mestih, kateri ležé v slovenskih krajih, z lece ne sliši leto dnij nemška beseda in se nemški prebivalci na tak način žalijo v verskih čutih.“ Dobernik — zagovornik verskih čutov, to že ni karsibodi! Ali, gospod poslanec, imenujte nam vendar tiste trge in mesta, kjer ne oznanjujejo nemške besede božje!? Označuje se povsod — samo da Nemcev blizu ni. In ne samo enkrat se zgodi, da v tistih Dobernikovih „nemških“ trgih stopi nemški pridigar na leco in vidi pred seboj — kakih 10 slovenskih babic ali kmetov, ki nemškega govora niti zastopijo ne! Nemcev, in baš onih, ki po listih kričijo za nemške pridige, pa niti blizu ni! Če ne verjamete, pojte vprašat v Pliberk, Spod. Dravberg itd.³⁾ Dokler zató svoje trditve ne dokažete ali prekličete, zavrnete jo kot — debelo laž!

Zaletel se je Dobernik tudi v slovensko šolo Ciril-Metodove družbe v Velikovec. Da krasna šola bôde v oči velikega Nemca z dobrim slovenskim imenom, se ne čudimo; saj bôde ravno tako še druge ultra-nemške — ič-e, — ik-e itd. Tudi ni zabil gosp. predmestnega župnika⁴⁾, ki se bo za Do-

²⁾ Tú naj omenimo, da Doberniku, kakor kaže njegov govor, od vsega, kar se imenuje slovensko, ugajajo samo lepa — slovenska dekleta, zlasti brzne slovenske Ziljanke. Uredn.

³⁾ Lahko g. Doberniku še to rečemo: Vsak slovenski duhovnik, ki jih toliko razvpijete na Dunaju, Vam gotovo rad vstreže in napravi tudi zasebno prav lepo pridigo o krščanskem življenju, zlasti o osmi zapovedi božji, samo da pridete poslušat! Uredn.

⁴⁾ „eines fanatischen, priesterlichen Eiferers,“ kakor pravi.

bernikove robotosti toliko zmenil, kakor za lanski sneg in brez ozira na levo ali desno nadaljeval svoje domoljubno delo, za katero so mu hvaležni vsi Slovenci, zlasti še kmetje v velikovski okolici.

O posameznih neslanih opazkah celovškega poslanca nam gotovo še marsikaj pojasnijo naši dopisniki. Na Dunaju ga je, sicer bolj na kratko in splošno, pa jedrnato in krepko zavrnil preč. gosp. kanonik K. Klun.

Zagovor gosp. Klun-a.

(Po stenografičnem zapisniku.)

„Jako me mika, da bi obširneje odgovarjal na trditve zadnjega g. govornika v današnji dnevni seji (Dobernik) ter jih zavrnil v prave meje. Toda iz dveh razlogov to opustim: prvič sem obljubil g. predsedniku, da hočem le kratko govoriti, drugič pa sem že prejšnja leta, tako tudi v zadnji proračunski debati tako obširno govoril o šolskih razmerah na Koroškem, da bi bilo odveč, isto sedaj ponavljati. Mnogi gospodje in tudi prevzvišeni gospod minister se še spominjajo tega, g. Dobernik pa, ki je pozneje prišel v državni zbor, more moje govore čitati v raznih stenografičnih zapisnikih in našel bode, da sem že tedaj stvarno in temeljito zavrnil njegove današnje trditve, tudi gledé onih peticij, ktere so po njegovi trditvi slovenske občine predložile za slovenske ljudske šole in jih baje zopet preklicale. Kakor da bi bil slutil, da pride pozneje poslanec, kakor je g. Dobernik, s takimi trditvami, sem že tedaj skušal ovreči vse mogoče ugovore. Danes hočem le še nekoliko dodati.

Gosp. poslanec za mesto Celovec nad vse hvali šolske razmere koroške. Ko bi bile take, kakor jih opisuje g. Dobernik, bila bi Koroška v tem oziru prava obljubljená dežela, ko bi le ne bilo zlobnih Slovencev iz Kranjske, ki motijo ta rajski mir. Z mnogimi vzgledi sem že v prejšnjih govorih pojasnil koroške razmere, a danes hočem z novimi vzgledi dokazati, da so šolske razmere na Koroškem tako žalostne, kakor sploh nikjer, in da nas Bog varuj takih razmer.

Da se takoj izognem očitaniu, češ, da navajam kar so si izmislili zlobni slovenski „hujskači“, pripominjam, da sem povzel posamezne slučaje, ktere imenujem, glasilu koroškega učiteljstva „Kärntner

ko smo spremljali pokojnega kaplana k zadnjemu počitku.

Oj težka pot — oj tožna pot —
Ko od srca srce se loči.
Mi spremljamo te žalujoči —
Saj ti na veke greš od tod.“

Prazničen je bil dan pogreba za št. Jakobčane in Podgorjance. S svojimi požarnimi brambami so napolnili žalujočo vas in spremljali po solzni zadnji poti rakev na mirodvor. Šolska mladina s svojimi učitelji je sledila spoštovanemu svojemu učeniku. Tudi iz raznih drugih župnij udeležila se je pogreba neštevilna truma, v prvi vrsti dekanijska duhovščina in štirje bogoslovci. Rakev se je pogreznila v temni grob. In ko ji je jela odmevati prst padajoča, skrivaje jo našim očem, zapel je ondotni pevski zbor, pod vodstvom rodoljuba Franceta Šusterja, milo nagrobnico. Zemlja se je sklenila nad posvečenim truplom. Domači gospod župnik se začnejo z ginljivimi, v srce segajočimi besedami poslavljati od svojega pokornega duhovnika pomočnika. Z dobro premissljenimi besedami opozarjajo, koga smo položili v grob. Duhovnika, ki se je žrtvoval z mladeniško navdušenostjo mladini v prid; duhovnika, ki je ljubil svoje podložne verne s celim srcem do zadnjega dné. Spominjal se je že pri prvi daritvi svoji v pastirstvu mu namenjenih duš, tedaj že predno jih je poznal. Spominjal se jih je na svoji smrtni postelji, goječ upanje, da jim bode vsaj še na dan svojega godú mogel pridigovati. Bil je on duhovnik zvest v molitvi, bil je hvaležen sin, udan svojim starišem, katerim je obetal boljšo starost, nego jim bode tekla po njegovi izgubi. —

Podlistek.

† Jožef Pikl, kaplan v št. Jakobu v Rožni dolini.

„Oh zopet si — nesrečna domovina,
Izgubila prevvestega ti sina.“

Dné 5. sušca nehalo je biti plemenito srce, navdušeno za blaginjo slovenskega ljudstva; umrl je kaplan št. Jakobske fare, mož, ki po svoji skromni osebi ni bil znan po slovenskem Korotanu, tembolj pa so ga ljubili in spoštovali št. Jakobčani. Kratek je bil čas njegovega bivanja med njimi in vendar si je hipno pridobil njih naklonjenost po svoji ljubezni do priprostega slovenskega ljudstva, po svoji ljubezni do mladine, ktero je vzgojeval s srcem in vnemo. Mladina je naša nada; od nje je odvisna prihodnost slovenskega národa na Koroškem. To so spoznali vsi buditelji našega národa, to je uvidel tudi pokojni gospod Pikl in v tem spoznanju je tudi deloval, dasi bo lehen in slaboten. Gotovo bi nam bil še več koristil — ako bi mu bilo podeljeno še dalje delovati med ljudstvom slovenskim. Njegova navdušenost za pravično našo stvar in njegova krepka volja, delovati za slovenski rod, zasluži, da se ga spominja tudi „Mir“. Rodil se je gospod Josip Pikl 12. svečana l. 1872. v Celju na Štajerskem. Svoje gimnazijske študije je izdelal v domačem mestu. Odločivši se za duhovski stan, stopil je v mariborsko

bogoslovje, ktero je zamenjal pozneje s celovskim. Bolezen na prsih, ktera ga je trpinčila manj in bolj do zadnjega dné — prinesel je v Celovec seboj. Ker je bil močne postave, so se zdravniki na njem varali — spoznali njegovo bolezen kot neopasno in jo nekako prezirali. A on sam je čutil, kaj mu je in je tudi že slutil, da bolezen ne bode izšla ugodno. Pričakoval je sam zgodnjega groba, da ga pa bode ta tako hitro sprejel, tega se ni nadejal. „Zdaj leta — je rekel v zgodnji jeseni — bodem moral življenju že morda dati slovo in kaj potem!“ „Nebesa“, opomni nekdo. A rajni s svojim globokim verskim čutom ga zavrne rekoč: „O ne — potem pride sodbá.“ Upajmo, da mu je bil sodnik milostljiv. Prsa so ga zmirom bolela in kašelj ga je mučil neprenehoma. Tembolj ga moramo občudovati, da je navzlic temu pridigoval in poučeval v šoli, dokler je imel le še kaj glasu. Kajti on je bil navdušen za svoj vzvišeni poklic. Po letu je pričakoval od meseca do meseca zaželjenega zdravja. Minulo je poletje, minula je jesen, a za njega zdravja ni bilo več. Po božiču, 6. prosinca, se je peljal na Bavarsko k Kneippu — a zastonj. Rahla prehladitev ga je spravila 1. t. m. v posteljo, iz ktere ni več vstal. Spremil je še našega rodoljuba Janežiča na pokopališče in v kratkem mu je moral slediti sam. Da je bilo njego življenje mnogim — upal bi si reči vsem — drago, da je občutila izgubo cela fara, o tem je pričal sijajen pogreb. Lepo je bil 7. sušec, dan zimski, pa tak, kakoršne rodi le prijazna vigred. Nebo je bilo jasno — kakor bi kazalo svojo radost nad dušo sprejeto med nebeške zборе, — solnce je sijalo toplo na tekoče solze,

Schulblatt“ z dné 2. svečana 1895, torej gotovo nesumljivemu in zanesljivemu viru⁵⁾ Dotični članek slóve: „Naša stvar v deželnem zboru“ ter očita deželnemu šolskemu совету, da od njega prihaja „mrzla, ostra sapa med učiteljem prijazne ljudske zastopnike, in da je on preprečil zvišanje plač meščanskih učiteljev po dvajsetletnem službovanju.“ Dalje članek razpravlja, da je starostna doklada odvisna od povoljnih učnih vspehov, kakor tudi od mnogih drugih stvari, pred vsem pa od tega, kako se obnaša učitelj nasproti veljakom, to sta deželni predsednik in deželni šolski nadzornik. (!)

Ako je učitelj razžalil takega veljaka, potem je po njem, kakor trdi imenovani list. V dokaz navaja ta list dogodek v Železni Kapli, kjer se je podučitelj Martinz ustrelil, da se izogne preganjanju deželnega šolskega nadzornika. (Čujte!) V Pliberku se je učitelj Schuppnig sprl z deželnim šolskim nadzornikom ter mu pretil, da ga ustrelji. Obsojen je bil zavljo tega na tri mesece zapora, toda obesil se je, predno je nastopil kazen. (Čujte! Čujte!)⁶⁾ Konečno dotični list uči učitelje, kako naj se vedejo nasproti veljakom v deželi. V prvi vrsti naj se varujejo, da koga ne žalijo. Če ga ne morejo trpeti, naj se mu izogibljuje, toda tako, da ga ne žalijo, sicer so izgubljeni.“

Če učiteljski list tako piše, potem so pač že daleč zagazili na Koroškem. Seveda, dotični članek ni bil razposlan; uredništvo je takoj zgubilo pogum, oskrbelo drugo izdajo dotične številke, v kateri je bil objavljen nov pohleven članek.⁷⁾ Če se visoka naučna uprava hoče prepričati o žalostnih razmerah na Koroškem, naj pošlje tje nepristranskega komisarja, da brez kakih predsodkov na lici mesta stvar preišče ter ministerstvu resnico poroča. Slovencem na Koroškem se ni treba bati take preiskave, temveč prosijo za njo, v nadi zboljšanja razmer, ktere domači časniki ali prikrivajo ali olepšujejo.

Gosp. poslanec Dobernik seveda najde vse v redu, česar mu ne smemo zameriti, kajti njemu se zdi naravno, da učitelji za slovenske otroke niti ne znajo slovenskega jezika in se morajo pri pouku posluževati tolmača ali pa besednjaka; njemu se zdi tudi pravilno, da se pri sodnijah obravnava s tolmači. Merodajnejšim ljudem, kakor je gosp. Dobernik, se to ne zdi v redu, in tudi g. Dobernik bi to odločno grajal, ko bi se na Koroškem nasprotno godilo, ko bi namreč nemščine nezmožni učitelji učili slovenske in nemške otroke in ko bi nemščine nevešči porotniki sodili Nemca. To bi g. poslancu gotovo ne bilo vsejedno, temveč bi odločno ugovarjal ter zahteval nemščine popolnem zmožnega učitelja.

Gosp. poslanec za celovško mesto je tudi navajal mnogo števil, hoteč primerjati šolske razmere na Kranjskem s koroškimi. V kratkem času nisem mogel presoditi teh števil, gledé resničnosti in zanesljivosti, toda to smem trditi, da bi bili koroški Slovenci, katerih je tretjina v deželi, jako zadovoljni, ko bi jim bil koroški deželni zastop tako

⁵⁾ Sedaj je nehal ta list izhajati; menda je bil mogoč-nežem preodkritosrčen, ali kaj. Op. ur.

⁶⁾ V najnovejšem času učitelj Lausegger v Šmarjeti!! Op. uredn.

⁷⁾ Zasačil je oni članek sam deželni predsednik in za-branil, da ni prišel med ljudi. Nočejo, da bi ljudje izve-deli pravo mišljenje učiteljstva. Op. uredn.

In da so bile besede resnične, potrjeval je glasen jok od vseh strani.

„Solzi se bridko mati draga,
In oče starček sivolas,
Nevtešna sta mi brata draga,
Za taboj jaz ihtim na glas.“

Netolažljivi so stariši na grobu in obujajo usmiljenje. Kako so jim igrane meseca malega srpana lanskega leta oči, ko so prišli iz daljne Štajerske po novoposvečenega sina svojega, da ga peljejo pred oltar. In danes so ga pokopali in z njim svoj up. Pa to je naredba božja, večna.

„Saj kogar stvarnik naš miluje,
On mlad ostavi tožni svet.“

Gospod Pikl je bil odkrit in prijazen značaj. S komur se je seznanil, tega je pridobil za se. Dasi bolan, kazal je v svojem obnašanju le prijaznost. Vsako prošnjo spolnil je s prijaznim smehljajem. Kakor je bil udan cerkvi, tako je ljubil tudi svoj slovenski rod. Oči so se mu zasvetile, lice se zjasnilo, ko je slišal, da je slovenski št. Jakob njegova prva postaja — žali, da je bila tudi zadnja. „Če bi ne bil št. Jakob — tako je pisal po svoji primiciji nekemu — tedaj bi pri svojem slabem zdravju ne nastopil še svoje službe. A veliko zaupanje do vernega slovenskega ljudstva ga je utrjevalo tudi v upanju na zaželjeno zdravje. In res — sreča njegova — moramo reči, da je bil odločen za št. Jakob. Saj nam je vsem znano dobro srce občespoštovanega župnika velečastitega gospoda Aplena. Ta naš ljubljani gospod so bili bolnemu rajnemu prava opora. Skrbeli so pri celi bolezní očetovsko za njega, kar je umrli tudi spoznal. In v zadnjih urah so mu povsem nado-

pravičen, kakor kranjski nasproti 30.000 Nemcev, za ktere vestno v vseh zakonih gledé narodnosti dela izjeme. Tako imajo vse nemške občine na Kranjskem, tudi mala belopeška, svoje nemške šole in nihče jih ne sili, da bi slovenščino uvedle kot obligaten predmet.

Dalje nam je očital, da se imamo za jedino meščansko šolo v deželi kranjski zahvaliti darežljivosti nemškega deželana. Temu odgovorjam, da je bil dotični „nemški“ sodeželan od čisto slovenskih starišev in da si je vse svoje veliko imetje večinoma pridobil od Slovencev; pregovorili pa so ga njegovi politični prijatelji, da je na dotični meščanski šoli zahteval nemški pouk. Ko bi ta mož živel še danes, obžaloval bi svoj tedanji sklep in ga skušal popraviti.

Gosp. Dobernik hoče biti Nemec čiste krvi, (Vollblutgermane) in vsakdo bi isto mislil, kdor je poslušal danes njegov prvi govor. Toda ime njegovo kaže, da njegova zibel ni bila iztesana iz nemškega hrasta, temveč iz slovenske lipe. (Čujte! Čujte! Ugovori na le-vici.) Sicer pa tacih ljudij nečemo med svoje, ampak jih prepuščamo z velikim vese-ljem vsakemu, kdor jih hoče imeti. Toda proti temu se zavarujemo, da bi ljudje, ki so pozabili svoj rod, slabo sodili o onih, ki se niso iz-neverili svojemu rodu in ostali mu zvesti. Po tem ovinku se vrnem k stvari, o kateri sem hotel govoriti.“

Nadalje je g. govornik govoril o šolskih nad-zornikih na Kranjskem in v imenu gosp. Spinčiča predložil več resolucij o šolstvu v Istri.

Krepki in jasni odgovor g. Klun-a bo menda našemu Doberniku in njegovim nemčurskim brat-cem dolgo zvenel po ušesih. Če je Dobernik mislil ali misli, da nas je s svojim govorom, s pretira-vanjem, zavijanjem in tolikimi neslanostmi pobil, in da se bomo njegovemu besedičenju na ljubo od-povedali svojim pravcam, — povémo mu še na vsa usta, da se grozno moti in da bo borbe konec še le po — dobljeni zmagi!

Baron Mac Nevin in slovenska imena.

Ministerski predsednik grof Badeni je zadnjič v državnem zboru poudarjal, da morajo uradniki kot taki vzdržati se vsake politike in stati nad stran-kami. Kako se ministri besede ne izpolnjujejo, imamo na Koroškem le preveč žalostnih izgledov! — Že večkrat smo morali zavrniti početje gosp. celovškega okrajnega glavarja zoper slovenščino. Naše katoliško-politično in gospodarsko društvo je imelo z njim že več pravih zaradi slovenskega ura-dovanja, istotako, nekteri občinski zastopi, in vedno je baron Mac Nevin — pogorel, pravica pa je zmagala!

Že prej večkrat in sedaj zopet se je Mac Nevin lotil slovenskih imen, katerih pravilna pisava ga bode v nemške (?) oči, ko jih vidi na kakem uradnem spisu. Vrlima rodoljuboma gg. bratoma L. in M. Zablachan v Glinjah je poslal ta le strogi ukaz: „Na podlagi (!) cesarskega odloka od 20. malega travna 1854, štev. 96, drž. zakona se vam naroča, da pišete svoje družinsko ime v pravem

pravopisu, kakor stoji v glinjskih maticah, Sa-blatschan, in ne kakor doslej napačno (!) Zablachan. — Če ne storite po tem ukazu, imate pričakovati strogo kazen.“

Ta ukaz bi delal vso čast kjer si bodi v Turčiji, na Ruskem, toliko razpitem, pa bi bil gotovo nemogoč! Gospod c. k. okrajni glavar Mac Nevin menda ne vé, da je visoka c. k. vlada z odlokom dné 11. velikega srpana 1848 sedanji slovenski pravopis (gajico) odobrila in uradno uvedla, skli-cuje se po svoji stari navadi na odlok iz leta 1854.; najlepše pa je, da oni odlok niti ne govori o imenih in pravopisu, marveč o ugledu (časti) političnih in policijskih uradov! Govori se le o pi-savi, „ki je razžaljiva za urade“. Po tem takem sodi g. baron, da je slovenska, od visoke vlade potrjena pravilna pisava slovenskih imen „razžal-jliva“ za visoke urade in njih voditelje! Drugače si njegovega ukaza ne moremo tolmačiti. — Uprašamo pa: kaj se zgodi s tistimi učitelji in drugimi urad-niki, ki pačijo slovenska imena, jih spreminjajo z mnogimi tsch, gg, itd., da jih je komaj zopet spoznati?? Kdaj se bo proti onim izvelel na dan kak ukaz, veliko bolj upravičen, kakor pa navedeni.

Po ukazu se sklicuje na farne knjige. Vprašamo: s koliko pravico pa so se tam pačila in se še pačijo slovenska imena? Ali se stara krivica nikoli ne sme popraviti?

In po državnih temeljnih zakonih imamo tudi Slovenci pravico, da pišemo rodna svoja slovenska imena tudi v slovenskem pravopisu. Vzeli ste nam že toliko, pustite nam vendar še lepo sloven-sko ime!

Gg. brata Zablachan sta se zoper Mac Nevinov ukaz pritožila in upamo, da se bo kmalu skazala pravica!

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za velikovsko šolo.) Darovali so: Štefan Križnič, c. k. okr. šolski nadzornik v Pulju, 5 kron 36 beli-čev; Čebular Franc, dekan na Opčini pri Trstu, 1 krono 20 beličev; Lovro Serajnik, nadučitelj v Prihovi, 1 krono; Anton Kupljen, c. k. beležnik v Črnomlju, 3 krono; Janez Jekel 1 krono, Klemen Čebul 1 krono in Franc Čebul 1 krono, vsi v Globasnici; v Podkloštru zbrani rodoljubi Franjo Grafenauer 2 kroni; Miha Grafenauer, mežnar Peravski, 2 kroni; Miha Grafenauer, mežnar št. Lenartski, 2 kroni; Janez Flašberger, kmeti sin iz Velike vasi, 2 kroni. Sku-paj 21 kron 56 beličev. — Prisrčna hvala. Živeli nasledniki!

Iz Bekštanja. (Bekštanjska posojilnica v Ločah) imela je l. 1895: 186.853 gld. 60 kr. prometa, 396 zadružnikov, kateri imajo v deležih s pripisano dividendo 6338 gld. 50 kr. Hranilnih vlog vložilo se je 31.168 gld. 21 kr., izplačalo 20.333 gld. 26 kr., in je koncem leta njih stanje z obrestmi vred: 78.433 gld. 89 kr., ktere so vlo-žene na 387 knjižicah. Stanje danih posojil po-množilo se je za 3103 gld. in znaša koncem leta 69.918 gld. 44 kr., in sicer na menjice 58.025 gld. in na dolžna pisma 11.893 gld. 44 kr., ktera zadnja so vknjižena na zemljišča. Koncem leta ostalo je 2245 gld. 50 kr. gotovine. Pri običnem zboru dné 2. svečana se je dovolilo od čistega dobička, ki je iznašal 795 gld. 91 kr., 225 gld. za dobre namene, 250 gld. za delovanje, pota in kurjavo, ostalih 320 gld. 91 kr. pa se je pridjalo rezervnemu fondu, kateri je narastel na 3065 gld. 41 kr.

učenec Albert Reat. Poskusil je bil umoriti svojo učiteljico. Ko ga je dvakrat kaznovala, jej je mladi paglavce povedal, da jo ubije pri tretji kazni. Zaradi tega predrznega pretenja ga je učiteljica zopet kaznovala. On je pa odšel iz šolske sobe in povrnil se s kamenjem, ktere ga je nabral na cesti. Vrgel je dva kamena na učiteljico in jo tako pobil po glavi, da je dva meseca bolna ležala. Pred sodiščem je rekel mladi zatoženec, da obža-luje, da učiteljice ni ubil. Obsodili so ga v tri-letno ječo.

Iskrice. Najprej je treba odpreti oči, potem ušesa in na zadnje še le usta. — Kdor je v zgolj pridna dekleta, vzgojil je ob enem dobre družine v bodočnosti. Kdor se hvale brani, hoče biti znova hvaljen. — Ženske imajo na sejmju najboljši spo-min. Vsak hip se spomni, da so še pozabile nekaj kupiti. — Marsikteri nima nič družega kot predrzno čelo in vendar je v življenju srečen. — Ni neumen tisti, kdor svojo neumnost zna zakriti. — Tudi staremu mačku včasih miš ubeži.

Smešničar.

* Jezdec: „Ali pridem po tej poti v vas?“ Kmet: Ne, temuč po oni stranski poti.“ Jezdec: „Torej moram zopet nazaj jezdit?“ „To ravno ne. Saj lahko konja obrnete in jezdite zopet naprej.“

* Žandar prižene tatú pred sodnika. Ta mu reče: „Vi torej tajite, da bi bili vlomili v klet? To vam je zastoj, saj imamo pričo, ki vas je videla!“ — „Ni mogoče“, odvrne tat, „to ni mogoče, saj sem bil dobre pol ure gledal okoli, pa nisem videl žive duše.“

meštili skrbljive stariše. Bog jim povrni! Poklic, ktere ga je umrli vestno spolnoval do zadnje nedelje, bil mu je čez vse. Z globokim verskim prepri-čanjem je opravljal svojo službo, jo opravljal rad in navdušeno. Imel je trdno zaupanje v sv. Rešnje Telo. Še kot bogoslovec klečal je rad in pogosto-krat pred Jezusom v zakramentu. Zavolj tega mu je bila podeljena tudi v odločnem trenutku, ko je stal blizu temnega groba in sodbje božje, milost, da je sprejel sv. popotnico z veliko pobož-nostjo. Bodi mu zemlja lahka in svetla večna luč!

* * *

Lep izgled pobožnosti. Časniki poročajo iz Madrida to-le lepo dogodbo: Ko se je vozila dné 20. svečana kraljica Kristina (iz naše cesar-ske rodovine) s svojim bratom, nadvojvodom Ev-genom, ki jo je obiskal tiste dni, po trgu „Paseo del Arenos“, srečal ju je duhovnik, ki je nosil sv. popotnico k bolniku. Kraljica in nadvojvoda sta stopila takoj iz voza in ga prepustila duhovniku. Kraljica pa je šla peš za vozom, do stanovanja, kjer je čakala bolnica, 23 letno dekle, s svojim ža-lostnim očetom in bratom sv. obhajila. Vprašala je po razmerah in ko je slišala, da je družina prav revna, je obljubila bogato pomoč. Potem je spre-mila duhovnika do cerkve žalostne matere božje nazaj. Ljudstvo, ki se je med tem nabralo, pa je živahno in srčno pozdravljalo svojo pobožno kra-ljico. — Kraljica se ne sramuje, javno počastiti Zveličarja v sv. Rešnjem Telesu. Kako se pa proti njemu obnaša mnogo naših liberalcev?

Mnogoobetajoči deček. Nedavno je pred po-rotnim sodiščem v Wymourdamu v Angliji stal

Iz Zgornje zilske doline. (Konjsko mesó.) Ni še dolgo od tega, kar je neki „Mirov“ dopisnik iz Spodnjega Koroškega pripovedoval, koliko konjskega mesa se na pr. na Pruskem, na Francoskem pojé, in da so na pr. v Berolinu posebne družbe, ki hočejo to reč še bolj razširiti. Dobro bi bilo to, kakor pravijo, zavoljo tega, ker se potem konji ne bi več tako trpinčili, kakor se posebno pri starih konjih vidi, in tako starih, mršavih kljuset bi se potem sploh ne videlo več v tolikem številu. Posebno revno ljudstvo bi dobilo lahko veliko dobrega, pa tudi zdravega mesa, kakor izkušnja uči. Že sedaj povzijejo po velikih mestih mnogo konjskega mesá. Tudi po naših krajih pride sicer počasi, ali vendar vedno bolj konjsko meso v navado. Tako na pr. v tukajšnjih krajih pred nekaterimi leti še nobeden ni jedel konjskega mesa, zdaj pa so se ga že precej navadili. Konj sicer v ta namen ne pitajo, kakor se to po večjih mestih že godi, ali kedar se prigodi kaka nesreča in vidi, da konju ne morejo več rešiti življenja, potem se konj hitro pobije in njegovo meso se porabi. Res, da imamo takorekoč prirojen gnus proti konjskemu mesu; vendar ako premislimo, je konj veliko bolj snažen in vsaj na videz bolj tečen, kakor pa na pr. tisti meseni krunceljni, ki v svojih hlevcih tako grdo krulijo in se, ako le morejo, tako radi po blatu valjajo, katerih meso pa gotovo razun židov(?) vsaki izmed nas prav rad je.

Iz Glinj. (Posojilnica v Glinjah), ki se je že tako zamerila g. okrajnemu glavarju celovškemu, da preganja njene odbornike s prav malenkostnimi sredstvi, vkljuba temu čvrsto napreduje. V minulem sedmem upravnem letu 1895. je imela prometa 95.075 gld. 84 kr. Pristopilo ji je 20 novih udov, da šteje koncem leta 273 zadružnikov. Zadružni deleži s pripisanimi obrestmi znašajo vkup 823 gld. 55 kr. Hranilnih vlog se je v letu 1895. vložilo 26.815 gld. 46 kr., vzdignilo s obrestmi vred 13.888 gld. 48 kr. in je njih stanje s pripisanimi obrestmi koncem leta 1895: 98.194 gld. 45 kr. Posojil se je v letu 1895. dalo 14.826 gld. 44 kr., vrnilo 6.246 gld. 26 kr., in je njih stanje koncem leta 1895: 72.792 gld. 56 kr. Upravnih stroškov je bilo 506 gld. 5 kr. Stanje prihranjene zaloge ali rezerve konec leta 1895. znaša 1716 gld. 11 kr. Čistega dobička je bilo 149 gld. 26 kr. Celu zadružno premoženje konec leta 1895. znaša vkup 101.288 gld. 87 kr.

Od Krke. (Lepo spričevalo „šulferajnu“.) V časniku „Deutsche Volksschrift“ od 15. svečana t. l. beremo v listnici upravnistva te-le besede: „Nasproti „šulferajnu“ ne moremo nikakor prijazno postopati. Vlada v njem namreč ne le judovsko gospodarstvo, ampak tudi v njegovih šolah tisti brezverski liberalizem, zoper katerega ne bomo prenehali bojevati se v korist naše krščanske mladine. Naši otroci niso samo otroci nemških, ampak tudi krščanskih starišev in dokler se na ti dve točki ne bode jemal ozir in dokler bode „šulferajn“ v službi židov, svetujemo vam, da k nemškemu „šulferajnu“ ne pristopate!“ — Tako piše nemški list! Lepo spričevalo za „šulferajn“!

Od nekod. (Materna beseda.) 1. Materna beseda, materin glas, kako sladek si, kako ljub; prva beseda, ki mi zazvenela, sladka, prva beseda ljubezni, prvi glas, ki sem ga (po otročje) izgovarjal, večno doniš v meni. 2. Ah, kako bridko je moji duši, ko sem v deželi tuji! Ko moram tuje jezike govoriti, tuje besede rabiti, ki jih nikdar ne morem ljubiti, ki ne donijo kot pozdrav. 5. Povsodi diha božji duh, sveta je pač marsiktera šega, ali če naj molim, zahvalim, ali svojo ljubezen na znanje dam, svoje najsrčnejše misli (takrat) govorim, kakor materna usta (to je v maternem jeziku). Kaj je to? 1., 2. in 5. kitica pesmi nemško zložene. Kdor jo nemško bere, reči mora, da je resnična, lepa, zlata pesmica. Misel je prav pesniška. Dobro, izvrstno v njej pove nemški pesnik M. Senken-dorf, kaj je otroku in kaj mu mora biti materna beseda. Kje je ta pesmica? S čudom se čudite, ta pesmica se nahaja v pesmarici za avstrijske občne ljudske šole, od A. Hilbranda, učitelja v Volsberzi. *) Kaj rečete, ali je prav otroke učiti tako pesem? Da! Kar je odrasčenim, recimo učiteljem, sveto in je po božji volji, to naj se otroci učé ljubiti in spoštovati. Prav! Vsaj enkrat tudi učitelj spozna, kaj je otrokom materna beseda — ali kaj!? Če le ni sama nesreča tako hotela in pa Bog, ki je Bog Nemcev in Slovencev. Če le ni ta pesmica cepec, s katerim se gospodje sami upletajo? Izdajatelj je namreč pesmarico poklonil našemu deželnemu nadzorniku dr. Gobancu. Gotovo bo tega nam toliko prijaznega gospoda pesem „Materna beseda“ sosebeno razveselila — kaj ne? Samo ne vem prav, ali sta učitelj Hilbrand in pesnik, ki je zložil „Materno besedo“, tako dobri dušici, da ne vesta, da morajo vsaj na Koroškem tudi slovenski otroci nemško peti; ali sta taka nacionaleca, da mislita: vsak

otrok mora Nemec biti in kedar poje ono lepo pesem, nemško čutiti; ali pa sta junaka, ki se upata jo celo dr. Gobancu zasoliti! Zakaj je učitelj Hilbrand ne daruje kakemu nemškemu nadzorniku, zakaj ravno dr. Gobancu, po rodu Slovincu? Kaj si bo dr. Gobanc mislil beróč: „Muttersprache“? — kaj si bojo mislili gg. učitelji? Ali ni to sladko: „materna beseda?“ in to naj bi peli v tujem jeziku? Kaj pravi pesnik? Čujte: če naj molim, zahvalim (gotovo tudi če pozdravim), svojo ljubezen na znanje dam, svoje najsrčnejše misli, takrat govorim v maternem jeziku. Ali ne bo slovenske otroke vsakrat srce bolelo, kedar bojo to pesem peli po sili v tujem jeziku? Pesnik pravi: Ah kako bridko... glej 2. kitico. Kaj čuti domači duhovnik ali drugi, če ga otrok pozdravi nemško, ko sta oba slovenske matere? Le berite še enkrat 5. kitico! — Dva pota sem iztuhtal, ki nas pripeljata iz te nejasnosti. Ali hočejo gospodje (prvi je dr. Gobanc) napraviti in zaukazati peti tudi enako slovensko pesem za Slovence ali pa hočejo zapovedati, da morajo slovenski otroci (in odrasčeni tudi) vsi le nemško čutiti v srečju. Pravo je pa le eno, namreč: kakor je Vam sladek Vaš materin jezik, tako je nam naš. Torej pustite in pa dajte ga nam! Živijo kdor nam zloži enako slovensko pesem!

Iz Železne Kaple. (Razno.) Z veseljem Vam naznanjam, da imamo letos 26 udov Mohorjeve družbe več kakor lani (lani jih je bilo 124). Upam, da jih bo prihodnjic še več, ko se ljudje bolj privadijo branju. Škoda je namreč, da se naše kmečko ljudstvo ne more prav posluževati šole, ki je večinoma le za tržane, dasi morajo kmetje plačevati čez $\frac{2}{3}$ stroškov. Upajmo, da se temu sčasoma nekoliko odpomore.

Iz Libuč. (V slovo č. g. Hutterju.) Bridka žalost nas je zadela, ker so nas zapustili naš dosedanji č. g. provizor Alojzij Hutter, katerega smo ljubili z vso udanostjo. Požrtvovalno so se trudili in prizadevali za naš dušni blagor, posebno v zadnjem času, ko so službovali kot farni oskrbnik velike Pliberške župnije. Vse naj jim Bog stotero poplača z obilnim nebeškim blagoslovom in mnogo srečo na novem mestu. Živeli!

Iz Velikovca. (Olepšanje cerkve.) Že lani sem „Mirovim“ bralcem poročal, da smo za našo lepo v gotičnem slogu zidano mestno cerkev naročili nov gotični glavni oltar, ki bo stal 6000 gld. Kiparsko delo že pridno izdeluje naš rojak gospod Vekoslav Progar v Celovcu. Kamnoseško delo, napravljeno po g. Voglerju v Celovcu, je že dogotovljeno in bodo se razni kosi v kratkem, ko bodo poti bolj ugodne, pripeljali semkaj. Ker tehta kamnoseško delo 500 starih centov, treba je bilo misliti na trdno podlago. Ko smo zato pri glavnem oltarju tla preiskali, videli smo, da je podstava starega glavnega oltarja zelo slaba, kajti našli smo samo pesek namešan z ostanki starega zidovja. Brez težave je daleč doli šel železni kol. Videli smo, da se mora napraviti trdna zidana podlaga in sicer takoj še pred zimo, da se čez zimo zidovje bolj uleže in posuši. Odpravili smo stari glavni oltar in iz kamena in cementa napravili podlago za novi glavni oltar, koje delo se je opravilo lani meseca kimovca in je stalo blizo 300 gld. Pri tej priliki se je tudi pokazalo, da je tlak okrog glavnega oltarja že ves porabljen, bomo tedaj ga nadomestili z novim lepim tlakom. Omislili si bomo tudi namesto stare lesene in že močno pohabljenе obhajilne mize novo v gotičnem slogu iz mramorja napravljeno, ki bo stala blizo 800 gld. Da bo tedaj celo okrožje glavnega oltarja ponovljeno, naročimo si tudi še velika slikana okna. Na obeh straneh glavnega oltarja nahaja se že dvojno slikano okno iz sloveče tovarne za okenske slikarije v Inomostu na Tirolskem. Zadaž za glavnim oltarjem je neko polovično okno, ki je bilo dozdaž, ker se zavoljo višave starega glavnega oltarja nič ni videlo, samo z deskami zabito. Pri novem gotičnem oltarju, ki je daleč doli predrt, se bo pa ono okno lepo videlo. Za napravo tega slikanega okna je lani umrl tukajšnji trgovec g. Franc Huth v svoji oporoki blagodušno volil 1000 gold. Pred seboj imamo naris te okenske slike, ki nam kaže patrona blagega darovatelja, sv. škofa Frančiška Saleskega; na njegovi desni strani vidimo vojvodo Savojskega njegovega zavetnika in pa spreobrnjenega kalvinskega pastora; na levi strani pa dve ženski podobi, ki predstavljata po sv. Frančišku spisani knjigi: „Filotea“ in „Institutiones“, v podnožji pa kaže nam mesto genevsko, kjer je svetnik bil škof. Na južni strani glavnega oltarja se nahaja veliko tridelno okno. Tudi za to okno smo si omislili slike, pa vendar, da ne bo cerkev vsled slikanih oken pretemna, tako, da bo ono okno večinoma svetlo, samo v sredi bodo slike, namreč na stranskih delih podobi solnograških škofov sv. Ruperta in sv. Virgilija, prvotnega ustanovitelja našega kolegijalnega kapitelja, in v sredi podoba sv. Modesta, ki je bil po sv. Virgiliju kot škof poslan na Koroško in kojega grob se še zdaj nahaja v cerkvi

v Gospi sveti. Tudi za napravo tega okna imamo že denar, namreč blagodušni dar 1000 gld., podarjenih po gospodičini Feierabend. Vse delo bo do jeseni, ko bodo milostljivi gospod knezoškof pršli novi glavni oltar blagoslovit, dodelano. Naša mestna cerkev bo tedaj imela najlepši glavni oltar na celim Koroškem. Ker se drugi oltarji in leca ne strinjajo s cerkvenim slogom, bo treba jih z novimi gotičnimi nadomestiti. V zadoščenje nam pa služi, da dobimo tako izvrstnega, za Božjo čast vnetega dekana, ki bodo pričeto delo nadaljevali in tudi dokončali!

Iz Grebinja. Pred tremi meseci dobili smo v našo faro izvrstnega in izvežbanega organista in glasbenika g. Hrabroslava Vogriča, a žalibog, sedaj nas je zapustil in ni ga več v naši sredini. — V tem kratkem času vzbujal in učil je omenjeni gospod cerkveno petje, katero se je vršilo pod njegovim vodstvom tako dovršeno, da smo čuli od marsiktere strani: „tako lepega petja nismo še imeli v naši cerkvi.“ in res, celo nekteri trdi Nemci, kateri so slovenskemu petju sovražniki, pohvalili so večkrat petje. Gospod Vogrič je tudi Slovan z dušo in telesom, znamenit pevec in godbenik, sedaj znan tudi tukaj pri nas koroških Slovincih. On je nameraval ustanoviti „slovensko pevsko društvo“, da bi popevalo slovenske pesmi v čast in ponos našemu milemu narodu slovenskemu. Težko se je ločil 14. t. m. od nas, in tudi mi smo se s težkim srcem od njega poslovili; ljubili in radi smo ga imeli, ker je bil ponižen, prijazen z vsakim, ki je količikaj z njim občeval, zato nam tudi ostane v neizbrisljivem spominu. Po odhodu gosp. Vogriča dobili smo na to mesto njegovega sorojaka, slovenskega organista gospoda Andreja Mrak-a. Tudi temu želimo lepega napredka in obilo sreče, da bi z uspehom poučeval pri nas cerkveno in narodno petje.

Iz Pliberka. (Novice.) Taščo g. notarja Kumra pl. gospo Marijo Javornik od Stare skale (Altenfels) smo na parjo pokopali. V mestu bilo je tisti popoldan zelo tiho. Smrt je veselje skazila. Rajna gospa je bila že čez 60 let, pa še prav trdna. Ko jo je kratka, huda bolezen prišla, so zdravniki vse skušali, pa zastonj. Čast so rajni skazali veliko. Samo venci so veljali okoli pol tisočaka. Kdo vé, ali ne gleda duša težko tako drage vence, zraven pa ubožčke žalostno na vence gledajoče? Še to opomnim, da je rajna gospa prej skrbela za svojo dušo, ker je rada hodila v cerkev. Bila je rodem Kranjca iz Tržiča. — Neki ženi, ki nima za nikogar skrbeti, denarja pa ima precej, so se zasmilili ubogi otročiči, ko je slišala pripovedovati iz bukvic „Dejanje sv. Detinstva“, da je koj darovala 100 gld. 50 gld. se je od teh poslalo trapistom v Afriko. Tam bojo prvo deklico, ki bo krščena, krstili za Marijo, iz hvaležnosti, ker je blagodušni dobrotnici tako ime. Brat Stanislav Haselbacher v Gradeu, ki nabira za trapiste v Afriki, pa je Nemec, je pisal, naj se mu pové, ali je dobrotnica Slovenka, da jej bo odpisal in zahvalil slovensko. Takim ponižnim možem, ki se žrtvujejo iz ljubezni do Boga in duš, je drag in mil tudi slovenski jezik. Vsem blagim ženskam pa kličemo: Dajte tudi kaj od denarjev, ki jih vam sicer nevošljive pesti pograbijo, Jezusu prijatelju otrok, na obresti!

Iz Guštanj. (Nesreča.) V četrtek 5. t. m. popoldne je fužinski delavec padel v Mežo in ga je voda hitro nesla skozi Guštanj proti Dravi. S početka je upil in roke sklepal in ženska, ki ga je slišala in vidila, je upila na vso moč, nekdo ga je še ujel s kavličkom za obleko, pa obleka se je utrjala in izginil je. Živega ne bo več. Če bi ga voda ne bila zadušila, bi se moral na dveh ostrih pečeh ubiti, ki sta v sredi Meže nekoliko pod Guštanjem. Pravijo, da je bil slabe pameti; eni mislijo da je šel sam v vodo, toda pri tako močni vodi se čisto lahko nesreča zgodi. Nesreča zadene najbolj ženo in dva otoka.

Iz Spodnjega Dravberga. (Naša slovenska hranilnica in posojilnica) je imela 1895. l. 93.174 gld. 93 kr. denarnega prometa, t. j. 4631 gld. 60 kr. več, kakor l. 1894. Udov je 497, t. j. 21 več, kakor l. 1894., ki imajo na dobrem deležev 1456 gld., in nevzdignjenih obresti tega 337 gld. 46 kr. Hranilnih vlog se je na novo vložilo 28.023 gld. 95 kr., vzdignilo 18.362 gld. 36 kr., ostalo s kapitalizovanimi obrestmi koncem leta 87.224 gld. 40 kr., t. j. 12.159 gld. 13 kr. več, kakor l. 1894. Posojil se je na novo dalo 15.857 gld. 15 kr., povrnilo 9340 gld. 14 kr.; ostalo koncem leta 76.648 gld. 25 kr., t. j. 6147 gld. več, kakor l. 1894. Čisti dobiček znaša 350 gld. 68 kr. Splošni rezervni fond je narastel na 1684 gld. 73 kr.; posebni, za slučajne zgube na 2384 gld. 48 kr., vkup 4069 gld. 21 kr., t. j. 734 gld. več, kakor l. 1894. Upravno premoženje (zadružno stanje) je 93.940 gld. 8 kr., t. j. 12.638 gld. 88 kr. več, kakor l. 1894.

Iz Krškega na Kranjskem. (Centralna posojilnica Slovenska) v Krškem je imela dné 5. t. m. občni zbor. Zastopanih je bilo 21 dele-

*) Upeljana je menda po vseh naših šolah.

žev (po 100 gld.) in pet posojilnic (3 s pismenimi pooblastili). — K tej denarni zadrugi je pristopilo še 10 posojilnic, katerim je ona naklonila nekaj hranilnih vlog in posojil. V kratkem izdaja zadruga svoje drugo „Izvestje“ in stopi potem v zvezo z večjimi denarnimi zavodi, osobito s češkimi. — Račun za preteklo leto se je odobril. Načelstvo je ostalo nespremenjeno; v nadzorstvo so bili pa izvoljeni gg. A. Levak in Schwentner v Brežicah, g. Fr. Rohrman in Ravnikar v Mokronogu in g. Rižnar v Radečah.

Iz Gorice. (Spomenik baronu A. Čehovinu.) II. primorsko vojaško-veteransko društvo za Goriško misli o cesarjevi petdesetletnici postaviti spomenik slovečemu Slovincu, junaku baronu Andreju Čehovinu v njegovem rojstnem kraju v Gornji Branici. Zato razpošilja primeren poziv, v katerem naglašja junaška dela njegova v raznih bitkah in prosi doneskov za napravo spomenika.

Iz Bosne. (Trapiška opatija Marija-Zvezda.) Sprejeli smo obširno poročilo in poziv o delovanju č. oo. trapistov, mnihov po strogem redu sv. Bernarda, ki imajo v Mariji-Zvezdi velik zavod za sirotne, zapuščene in zanemarjene dečke, da jih lepo krščansko izredijo. Tudi drugače delujejo vneti možje za dušno in telesno blagostanje krščanskega ljudstva, ki je med tamošnjimi izpostavljenim mnogim nepravilnostim. Zlasti skrbijo za cerkve in šole. Primanjkuje jim pa zato potrebnih novcev in zato se obračajo trapisti do milih src, za podporo, da bi mogli tem bolj uspešno delovati za blagor krščanstva, osobito pa mladine, v onih krajih.

Državni zbor.

Poslanec dr. Ferjančič s tovariši je izročil stalnemu odseku za premembo civilno-pravdnega odseka predlog, po katerem se ima zagotoviti ravnopravnost raznim jezikom v civilnih pravnih. — Fr. Robič se je pri razpravi o proračunu poljedelskega ministerstva krepko potegnil za ubožani kmečki stan, za ktereja se vlada tako malo zmeni. Zahteval je novo domovinsko postavbo, znižanje zemljiškega davka in zdatno državno pomoč za vinarje. — Volilni odsek se posvetuje tako, da neizpremenjeno vsprejema Badenijev predlog. Večina kima in tako bodo res skimali njegov volilni zakon. Ljudstvo pa ne bo zadovoljno s takim skimanjem spačkom in bo toliko časa klicalo in zahtevalo, dokler ne dobi svojih pravic. — Finančni minister je obljubil nov davek na žganje in na pivo, da mu menda vsaj ne bo mogel očitati, da ničesar ne stori v korist — kapitalistom, ki se vselej veselo smejejo, ko se državni troški nakladajo na ramena ubožnega ljudstva. — „Primorski List“ piše: „V državni zbornici vse kipi. Vse stranke so nezadovoljne, a vendar gredo za vlado, kakor koza za soljo. Juha, z imenom volilna prenova, ktero je skuhal Baden, je dobro opoprana. Utegne si ž njo sam pokvariti svoj „dober“ želedec, ter odide zdraviti se v Galicijo. Tudi zadnje volitve na Dunaju so pretežno prebavljive za Badenijev sicer „dober“ želedec.“ — Poslanec Višnikar in tovariši so interpelirali ministra zavoljo protipostavnega početja celovskega okrajnega glavarja Mac Nevina gledé pisave slovenskih imen.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Deželni odbor kranjski je z večino glasov izvolil v deželni šolski svet za zastopnika Slovence Murnika in nemškega liberalca dr. Schafferja. — Najvišje državno sodišče je razsodilo, da so tudi ne-nemški (slovanski) govorci v državnem zboru imunitetni, t. j. poslanci, ki govoré v kakšnem slovanskem jeziku in svoj govor objavijo po listih, se zavoljo tega ne smejo preganjati, kakor se je doslej večkrat godilo. — Na tisoče delavcev je ostavilo delo v velikih premogokopih ostravsko-karvinskih v Šleziji. Večina teh premogokopov spada Rotšildu in severni železnici, kjer ima Rotšild prvo besedo. Ubogi delavci si niso mogli drugače pomagati, nego da so ostavili delo. Razgovarjali so se o tem tudi v državnem zboru. Če le ne bode ostalo zopet samo pri lepih besedah! — Poljski katoliški šod bode dné 22. rožnika v Levovu. Dnó 21. in 22. vel. srpana pa bode katoliški šod v Budimpešti. — Svetli cesar Franc Jožef mudil se je delj časa s cesarico Elizabeto v Mentoni na Francoskem. Na Dunaj se je vrnil dné 15. t. m. Pogovarjal se je tudi s predsednikom francoske republike, Faure, z angleško kraljico Viktorijo in ruskim prestolonaslednikom Jurijem. — Po smrti Ant. Starčevičevi sta imeli obe stranki pravašev v Zagrebu šod, toda nista se mogli zediniti. Zato skliče baron Rukavina drugi šod stranke prava na dan 29. malega travna. — Svetovnoznano madjarsko surovost in nesramnost osvetljuje zopet to-le: Pred sodišče so spravili 46

Rumunov le zaradi tega, ker so prišli na kolodvor pozdravit národnega trpina odvetnika Patitija, ki je bil po nedolžnem radi národnosti zaprt. Obsodili so jih izmed 46 teh mož 18, in to do osem mesečne ječe. Res lepe razmere! — Avstrijski škofje so imeli minuli teden posvetovanja na Dunaju. — Naš vnanji minister Goluhovski je bil zadnjič v Berlinu. Na uro tja gotovo ni šel gledat in tudi samo o vremenu se z nemškim cesarjem in ministri ni pogovarjal. Bila so važna politična posvetovanja, ker se vsled laške vojske v Afriki v visoki politiki marsikaj kuha. Da bi le bilo prebavljivo za Slovane!

Druge države. Pretekli mesec sešlo se je v Berlinu na Nemškem 5000 zastopnikov kmetijskega stanú, da so se posvetovali o težnjah svojega stanú. Od zadnjega leta je kmetijska organizacija na Nemškem vrlo napredovala; imajo namreč kmetovalci mnogo zvez med seboj, ki jih varujejo pred odehu vsake vrste in stanú. V teh zvezah je 187.000 članov in lani jih le 25.000 na novo pristopilo. Da vsa ta družba res vrlo deluje, kaže jezno pisanje židovsko-liberalnih listov, ki prav dobro vedó, da jim zavedno ljudstvo vedno bolj trdo stopa na glavo. Kdaj se bomo pa pri nas združili v kmetijske zadruge? Takrat, ko bo prepozno? Daj Bog, da se tlačenemu kmetškemu stanu kmalu in dobro pomaga. — Lah se šli v Afriko po krivici jemati Abesince rodno zemljo. Te dni pa so jo skupili, da jo bodo pommili! Abesinci so se jim ustavili. Preširni in brezbožni minister Krispi je hotel s silo zmagati. Poslal je v Afriko generala Baratieri-ja, da se mašuje nad kraljem Menelikom, ki ne pusti Lahom svoje države. Baratieri je napadel Abesince; ti so pa pobili ali ranili 12.000 Lahov, med njimi 190 častnikov in jih napodili tako, da so se še-le 135 kilometrov daleč od bojišča vstavili. Vojska je požrla že nad 100 milijonov lir in vsak dan stane blizu jednega milijona. Laško ljudstvo pa strada in proklinja Krispija, ki je toliko mož in mladeničev gnal s svojo oholostjo v gotovo smrt. Krispi je sedaj odstopil in pravijo, da je nevarno zbolel. Kralj je izrekel, da misli tudi on odstopiti. Za Baratierijem je nastopil sedaj general Baldissera. Leta 1870. so uropali Lah papežu Rim in kričali slavo zjedinjeni Italiji. Sedaj so odslužili. Brez vojske, brez denarja, brez poštenja so ostali v najboljši dokaz, kako se mašuje krivica že na tem svetu. Namesto Krispija je postal minister Rudini. — Na Nemškem razpravljajo sedaj o novem civilnem zakonu.

Gospodarske stvari.

Kako meso pri sušenju braniti muh? Znano je, kako so poletni čas muhe sitne, da skoro največ zavoljo njih ni mogoče mesa sušiti. Temu se lahko pomaga na ta-le način: Kedar meso soliš, pazi dobro, da že v tem času ne znese kakšna muha nanj jajec, iz katerih se kmalu izvalé črvi. Potem hrani meso v dobro zaprti posodi, in kedar meniš meso obesiti, stori to zvečer, kedar se že kadi. Če je zjutraj meso še vlažno, hrani je zopet na temnem prostoru in zvečer je zopet deni v dim. To ponavlja tako dolgo, dokler meso ne izgubi zunanje vlažnosti in se potem ne primejo več mušja jajca.

Objed po zajcih. Kedar mlada drevesa obje zajec, moramo jih takoj obvezati. V to svrhu si pripravimo gosto zmes iz ilovice in kravjeka ter jo namažemo na tanko, po priliki za prst na debelo. Da pa ta maža ostane na drevesu, treba je dotična mesta obvezati s platnom. Za dlan široki kosi od starih vreč so za to najboljši. Obveza se ovije spiralno okoli drevesa in konec se potegne pod zadnji ovoj. Tako bo navadno dovolj trdno, če pa ni, pomagamo si z vezmi. Mazanje z drevesnim voskom je tudi prav dobro, vendar nima istega uspeha kakor omenjena maža. Ravno je zato treba takoj zamazati, ker je na ranjenem prostoru dostikrat sveže ličeje in deli kože, ki bi se brez odeje kmalu posušili. Ako se pa takoj zakrijejo in se s tem varujejo pred vplivom izsuševajočega zraka, potem ostanejo zeleni; rana se ne celi le od strani, marveč tudi od srede. Ravno iz tega vzroka bi bila velika napaka, če bi robove rane z nožem gladko obrezali, kar se, žal prepozno priporoča seveda od ljudi, ki se pečajo s sadjarstvom le pri zeleni mizi. Tako izrezavanje ran je navadna poškodba dreves. Torej brzo namazati in oviti, ne pa obrezati. „Kmet.“

Zrnje in piča za ovce. Ovce zrnje bodisi ktereга koli žita bolje prebavijo, kakor goveda. Seveda pride predrago ovce z zrnjem hraniti. Priporočja se pa zrnje dajati ovcam, če jih debelimo, ali pa kedar dojé. Oves se jim lahko dá cel. Ječmen, rž in grah naj se pa debelo zmelje ali pa v vodi namoči. Če ovce jedo sočivje, se hitro zrede in imajo jako tečno meso. Po sočivju zgube ovce mleko. Dajati se pa sočivje ne sme jagnjetom, ker potem shujšajo in se jim rade vnemo oči.

Krompir in repa sta dobra hrana za ovce. Ker pa krompir jako žeja, morajo se ovce prej napojiti, predno se jim dá krompirja. Krompir se ovcam daje surov v plošče zrezan. Repa se pa ovcam ne sme sama dajati, temveč se mora drugi krmi primešati. Krompir pa ni za breje ovce, kajti jim škoduje, prav je pa zanje dobra repa.

Seme za setev ne sme imeti nobenega zoprnega duha. Izurjeni kmetje po duhu spoznajo, če se je žito mokro spravilo, ali pa v shrambi plesnilo. Tako žito ni dobro za setev, kajti ne kali.

Novičar.

Na Koroškem. Za beljaško gimnazijo je mesto profesorja za jezike vnovič razpisano. Sedaj se zahteva kot „postranski predmet“ tudi znanje slovensčine. Je naša opazka vendar kaj izdala! — Deželne razstave v Celovcu ne bodo priredili leta 1898., kakor so sprva mislili. Pri posvetovanju dné 1. t. m. so sklenili, da razstavo odložijo na pozneje, ker bi v imenovanem letu zbog razstav po drugih mestih v Celovec ne prišlo dosti obiskovalcev. — V Radešah je dné 29. m. m. umrl sploštevani posestnik Jan. Korpič, po dom. Pistotnik, star 68 let; 19 let je županoval. — V Kotmarivasi so tatovi vlomili v župnišče (farovž) in odnesli preč. g. dekanu gotovino in nekaj hranilničnih bukvic. — Novo pošto so dobili v Frezah. — O humberski cesti se čujejo zopet nove pritožbe. Bi se ne hotel g. Mac Nevin malo več zmeniti zanje? Bilo bi pametnejši, kakor zaganjati se v slovenska imena! Spomenik stoji, cesta pa ne pride v red. Kako se to vjema? — Plaz je zasula dné 9. t. m. posestnika Jan. Esterl-a in njegovega pomagača v Kanalski dolini, ko sta spravljala les s hribov. — C. kr. kmetijska družba je imela svoj letni občni zbor dné 12. sušca v Celovcu. Praznovali so tudi 25 letnico predsedništva sedanjega predsednika dr. E. Edlmana. Več prihodnjic. — Nekaj žalostnih dogodkov: Porotno sodišče v Celovcu je obsodilo dné 12. t. m. 74 letnega Mart. Kopp-a iz Zgornj. labudskih doline k smrti na vislicah, ker je zavrtno zastupil dva otroka, od katerih je jeden umrl. Iz več krajev poročajo o samomorih. V Celovcu je dež. brambovec I. Trampič nevarno ranil neko dekle, potem pa ustrelil samega sebe.

Na Kranjskem. Na smrt je obsodilo ljubljansko porotno sodišče brata Alojzija in Mihaela Breznik-a, stara po 23 in 20 let, ker sta dné 29. kimovca m. l. umorila svojega strica. Tretji brat Jože, star 16 let, ki je bratoma pomagal, je dobil osem let težke ječe. — Novo žensko podružnico sv. Cirila in Metoda so dobili v Laščah. Slava! — V Ljubljani je 114 raznovrstnih društev, ki imajo 52.172 društvenikov. Največ udov ima „Družba sv. Cirila in Metoda“, namreč 11.148. — Ljubljanski mestni zbor je imenoval častnim članom prometnega ravnatelja drž. železnice v Beljaku, pl. T. Scalo. — „Glasbena Matica“ pod vodstvom g. Hubada krasno napreduje. Dnó 9. in 16. t. m. je napravila sijajna koncerta, v katerih so se pele pesmi, ki se pojejo pri velikih koncertih na Dunaju. Na Dunaj se bodo vozili pevci in prijatelji petja s posebnim vlakom dnó 20. t. m. Koncerta se bode ta tam vršila dné 23. in 25. sušca. Zelimó čim več uspeha! — Lesno zadrugo mislijo ustanoviti lesni obrtniki in trgovci v Ilirski Bistrici. — Ljubljanski grad, v katerem je bila nastanjena moška kaznilnica od l. 1867. dalje, je sedaj popolnoma zapuščen. Justično ministerstvo je ponudilo grad mestni občini ljubljanski v nakup.

Na Štajerskem. V Ljutomeru so domoljubi osnovali „gospodarstven poduk“ ob nedeljah. Sploh se mora priznati, da je ljudstvo okoli Ljutomera precej „živo“. V imenovani župniji imajo troje „bralnih društev“, namreč v Ljutomeru (čitalnica), v Cezanjevcih in za okolico Krapje-Mota-Cven. Naj bi ta izgled posnemali tudi drugod! — V Celji so izbrali poseben odbor, ki bo nabiral darove, da ustanovijo štipendije revnim slovenskim dijakom. S tem hočejo štajerski Slovenci obhajati cesarjevo petdesetletnico. Dobro! — Sv. birma in kanonično obiskovanje bode letos v teh-le dekanijah: Kozje, Jarenina, Marenberg in Rogatec. — V papirnici v Gratweinu pri Gradcu je oni teden ostavilo 1300 delavcev delo. — Trojčke je dnó 9. sušca porodila 38 letna Marija Poljanec, posestnikova žena v Lazah pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Na Primorskem. Za dežel. knjigovodjo je imenovan g. Iv. Kranjc. — Dnó 27. m. m. zavrnilo so na postaji v Krminu 30 ubožnih izseljencev, ki so hoteli v Genovo in od tam v Brazilijo. Izseljence poslali so domov preko Reke in sicer na stroške vlade, ker so bili brez denarja. — Dnó 13. t. m. se je ubil v Gorenji Trebuši A. Brezovšček. Ubile so ga drva, ko jih je spravljal do vode. — Vlada je dovolila revnim prebivalcem v Soči in Trenti 4000 gld. podpore. — Pretekli pust se je poročil v Gorici „šuštarček“, ki je že pod ključem, ker je mlado soprogo pretepal z črevljem, kojega je imel

v delu. — Opatijo in Reko zvežejo s telefonom. — S Krasa pišejo: Ko smo zadnjič obhajali sv. misijon, je neki krčmar zbadljivo in nič prav prijazno govoril o njem. Kmalu potem pa dobi po pošti svoto denarja s podpisom: „To je sad sv. misijona“. Zdjaj si ga pa zopet želi.

Po drugih deželah. Iz Berolina se poroča, da je tam l. 1894. ostalo 7000 otrok nekrščenih. Razširja se novo poganstvo. — Velik požar je nastal v premogokopu v Katovu v Šleziji. Iz gorečega rova so spravili 110 mrljev. — Trije dunajski turisti (planinolazci), trgovska pomočnika M. Schotiek in J. Pfani ter zavarovalnični uradnik F. Wanek so šli dne 8. t. m. na goro Raks in tam ponesrečili. Bi raje šli k sv. maši, bi se kaj takega ne zgodilo. — Sv. oče Leon XIII. so te dni dali med rimske ubožce razdeliti 18.500 lir, mladenškemu društvu od Sv. Petra pa so za javno kuhinjo darovali 10.000 lir. — Mesto Aspern na Nemškem je popolnoma, 700 hiš, zgorelo. Več oseb je v ognju našlo smrt; na tisoče jih je brez strehe.

Slovanske novice. Škof Strossmayer so izdali postni list, v katerem priporočajo pokoro ter med drugim pišejo te znamenite besede: „V Bogu, v veri, v vestnem izvrševanju svojih verskih dolžnostij leži bodočnost, prosveta, moč, svoboda, napredek in slava našega naroda.“ — Bankir Georgiev je daroval 800.000 frankov za ustanovljenje bolgarskega vseučilišča v Sredecu. Bolgar Panico, ki živi na Dunaju, je poslal v Sredec 10.000 frankov za dobrodelne namene. Slava takim možem! — Dne 23. svečana so na Srbskem obhajali 70. rojstveni dan nesrečnega dr. Svetozara Miletića, katerega so Madžari l. 1876. dali zapreti v ječo, ker je v časnikih pisal za Srbe in Črnogorce. Revez je v ječi zblaznel in sedaj je v norišnici; njegova bolezen je neozdravljiva. Žrtev madjarskega nasilja! — 21. svečana je najboljši češki pesnik in pisatelj Svatopluk Čech obhajal svoj 50. rojstveni dan. Dobil je mnogo častnih darov in obilno pismenih in brzojavnih častitev. — V Belemgradu je umrl imenitni Srbin general Lešjanin, vojskovodja v zadnji srbsko-turški in srbsko-bolgarski vojski. Vse pogrebne troške je plačala država. — V Zagrebu je umrl dobroznani skladatelj J. Eisenhut.

Raznoterosti.

Avstrijska volilna aritmetika. Ko povsod razpravljajo o Badenijevi volilni reformi, ne bo škodovalo pokazati nekoliko številke staroslavne avstrijske volilne aritmetike. Številke izgledajo tako-le: Po znamenju ljudskem štetju živi na Avstrijskem Nemcev 8.461.580, Čehoslovani 5.472.871, Poljakov 3.719.232, Rusinov 3.105.221, Slovencev 1.176.672, Srbov in Hrvatov 644.926, Lahov 675.305, Rumunov 209.110. V procentih pride na sto prebivalcev: 36,1 Nemcev, 23,3 Čehoslovani, 15,8 Poljakov, 13,2 Rusinov, 5 Slovencev, 2,8 Srbo-Hrvatov, 2,9 Lahov in 0,9 Rumunov. In sedaj pogledajmo, koliko zastopnikov imajo ti narodi Avstrijske države v sedanjem državnem zboru. Nemci imajo 177 poslancev, Čehoslovani 68 poslancev, Poljaki 58 poslancev, Rusini 8 poslancev, Slovenci 15 poslancev, Srbo-Hrvatje 8 poslancev, Lahi 14 poslancev, Rumuni 4 poslance. Iz tega sledi, da imajo Nemci 177 poslancev namesto 127, Čehi 68 poslancev namesto 82, Poljaki 58 poslancev namesto 55, Rusini 8 poslancev namesto 46, Slovenci 15 poslancev namesto 17, Srbo-Hrvatje 8 poslancev namesto 10, Lahi 14 poslancev namesto 11, Rumuni 4 poslancev namesto 3. Tako so razdelili poslance liberalci prav po svojem. Se bo zdaj kaj zboljšalo? Bog zna!

Pametna beseda za kadilce. Berolinski znanstveni časnik za zdravnike je nedavno prinesel daljši članek o kajenju tobaka. Med drugim pravi: Bolezni vsled kajenja se množijo čedalje tem bolj. Nikotin (strup, ki se nahaja v tobaku) vpliva na človeško telo jako škodljivo; posebno človeškemu očesu je dim iz tobaka jako škodljiv, kajti obsega 7 stotink nikotina. Množica tobaka, katero more ali sme zdravi kadilec vsak dan pokaditi, brez strahu za svoje zdravje, je 20 gramov. Smodka tako velika, kakor je naša „Kuba“ vaga 6—7 gramov; iz tega sledi, da na dan tri smodke pokaditi ne škoduje. So pa kadilci, kateri na dan pokadijo tudi 130 gramov tobaka. Kadilci cigaret pokadijo na dan 50—70 gramov. Razume se samo ob sebi, da čim več nikotina ima smodka ali tobak v sebi, tem bolj škoduje. Očesne bolezni pri kadilcih javljajo se še le začeni s 40 leti.

Čuden otrok. V šlesvig-holštajnskih mestih kažejo čudno dete. Deklica Ivana Schmidt je bila rojena dne 2. m. 1889. Pri rojstvu je bila popolnoma navadne velikosti in tehtala 7 funtov. Čez pol leta je začela čudno rasti, in po dveh letih je tehtala že 90 funtov. Zdjaj, ko je 7 let stara, tehta 169 funtov, okoli prsij pa je 110 cm. široka. Tudi je nenavadno močna, tako, da očeta lahko vzdiguje.

Napredek. Nedavno je neki madridski list začel izhajati na koščekih platna in se ne tiska z navadnim tiskarskim črnilom, ampak s posebno barvo, ktera v vodi kmalu izgine in tako imajo naročniki lista iz časnika — žepni robec. Tudi nekaj!

Kako na Angleškem posvečujejo nedelje. Za večji del evropskih prebivalcev so nedelje in prazniki dnevi počitka in zabave; za železničarje, poštnike in druge uradnike, in mnogokrat tudi za posle, pa dnevi napornega dela. Večina ljudi misli, da splošno svoje verske dolžnosti, ako grejo samo k božji službi v cerkev ali še to ne. To pa ni dosti. Angleški narod je zelo praktičen, ne peča se z nobenimi ničemurnimi reči in trgovino ceni višje kot vse, in vendar, kako posvečuje nedelje in praznike! Že v soboto popoldne neha vse delo, zakaj čas je treba porabiti za nakupovanje raznih stvari, zabavo in drugo. Če gremo v soboto ob eni uri popoludne skozi ulice Londona ali pa drugega angleškega mesta, kjer so štacune, delavnice itd., vladata tam šum in gneča dvakrat tako velika nego navadno. Po južini grejo cele družine na sprehod in se kratkočasijo z raznimi igrami, katerih se udeležujejo revni in bogati. Družega dne zjutraj (v nedeljo), komaj se človek prebudi, zdi se mu čudno, da na ulicah vlada nenavadna tišina. Kavarne in gostilne so prazne, vsak je doma. Po zajutreku gre vsak, kdor le more v cerkev. Pošta je zaprta, večina železničnih vlakov ne vozi, samo zjutraj in zvečer vozijo nekateri vlaki, omnibusi in tramvaji in sicer s tem namenom, da pospešujejo obiskovanje cerkev. Vse štacune so zaprte. V gostilnah in hotelih je dovoljeno prodajati jedi in pijače samo tistim, kateri se skažejo, da je njih domačija od mesta 6 milj oddaljena. Na Angleškem se nihče ne upa v nedeljo prirediti kakšno plesno veselico. Ravno tako se posvečujejo nedelje in prazniki v Kodanju, poglavitnem mestu Danske. Tu so celo lekarne in trafike zaprte. Če je kadilec ali „šnofalec“ pozabil kupiti v saboto smodke in tobak, ima v nedeljo post. — Kako je s posvečevanjem nedelj pri nas? Vsak naj sam pogleda!

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

P. Rob. Hardy iz reda oo. cist., ki je do sedaj oskrboval faro Št. Jakob v Lesu, se je vrnil v samostan in benediktinec P. Kumerer iz Št. Pavla je imenovan za provizorja omenjene fare. — Za faro Weitensfeld je imenovan Alojzij Vaňa, provizor v Zweinitzu, za faro Podgorje pa dosedanj provizor v Medgorjah, č. g. Iv. Drunecy. V. Tesař, kaplan v Volšpergu, je prestavljen v Pusarnico. Farni oskrbnik v Št. Jurji na Längsee, g. W. Segl je imenovan za župnika v Lölling, g. J. Obereder, farni oskrbnik v nemškem Grebinju, postane tam župnik. — Umrl je dne 5. sušca kaplan v Št. Jakobu v Rožu, g. Jožef Pikl; šele lani, dne 20. mal. srpana, je bil v mašnika posvečen. Naj v miru počiva! — Za faro Št. Urh v Selah so imenovani č. g. Fr. Rup, za faro Št. Kancijan v Čačah tamošnji g. provizor Fr. Havliček in za predmetno faro v Celovcu č. g. Ant. Mikuluš, dosedanj eksposit v Rabeljnu.

Vabila.

— Hranilnica in posojilnica v Sinčevsi imela bo svoj redni šesti letni občni zbor na cvetno nedeljo dne 29. sušca popoludne v zadržni pisarni v Sinčevsi po navadnem dnevnem redu. Začetek ob 2. uri popoludne. Ako bi k temu zboru ne prišlo zadostno število udov, bo ob 3. uri popoludne drugi občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število došlih udov.

— Katoliško delavsko društvo za Prevalje in okolico ima dne 25. sušca ob 3. uri popoludne zborovanje pri Šteklju v Farski vasi. Lepo povabi vse ude: Odbor.

— Hranilnica in posojilnica pri Devici Mariji v Farski vasi imela bo svoj letni občni zbor dne 29. sušca ob 3. uri popoludne pri Šteklju v Farski vasi s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o posojilničnem delovanju in odobrenje računa za l. 1895. 2. Volitev odbora in računskih preglednikov. 3. Sklep o porabi čistega dobička. 4. Razni nasveti in predlogi. Tudi se na znanje da, da se obresti od 1. malega travna 1896 znižajo, in sicer po $\frac{1}{2}\%$ (pri hranilnih vlogah od $\frac{4}{2}\%$ na $\frac{4}{2}\%$, pri posojilih od $\frac{5}{2}\%$ na $\frac{5}{2}\%$). Uljudno vabi k občenemu zboru načelnistvo.

Listnica upravnistva.

Iz raznih dopisov in poprav, ki nam dohajajo od strani naših častitih naročnikov, razvidimo, da je naš prejšnji upravitelj in razpošiljalec „Mira“ prav brezskrbno in površno opravljaj svojo službo. Za vsa pojasnila v tej zadevi smo mi vsem prav iz srca hvaležni. Le na ta način pridemo zopet do pravega reda. Prosimo pa, da nam ne zamerijo zaradi tega. Posebno za Koroško se bomo potrudili storiti, kar je v naše moči; potrebno pa je bilo, da izvedemo, kdo da dobiva list brezplačno in kdo da ga plačuje. Revnim naročnikom ga ne bomo ustavljali, bolj premožni bodo pa že sami vedeli, da ne gre lista prejemati zastoj. Mi imamo velike stroške, in ako ne bode denarja, potem vseh teh stroškov tudi zmagovati ne bomo mogli. — Ako se pri razpošiljanju primeri kdaj kaka pomota, da kdo ne sprejme toliko iztisov, kolikor jih ima na zavitku zapisanih, naj nam to koj naznani, da se pomota popravi. Spreminjalo se za Koroško ni, in prosti iztisi se bodo razpošiljali tudi v bodoče v tistem številu, kakor doslej. — Tudi naj se blagovoli plačevati naročnina ob začetku vsakega leta za leto naprej in ne nazaj.

Zahvala.

Povodom smrti in pogreba nepozabnega nam sina, oziroma brata čast. gospoda

Jožefa Pikl,

kaplana v Št. Jakobu v Rožni dolini,

slisali in videli smo toliko pojavov ljubezni in sožalja, da se nam je naša bolest in žalost jako olajšala. Pri ljubljenosti, katero je raniki pri svojih faranih užival, in ljubezen in prijateljstvo, katero so njemu izkazovali, bila nam je v veliko tolažilo. Ginjenim srcem se zahvaljujemo vsem znancem in prijateljem, ki so našemu nepozabnemu Jožefu zadnjo čast izkazali. — Častita duhovščina, slavno županstvo, vrla požarna bramba, pevci, učitelji, ter sploh vsi Št. Jakobčani, sprejmite našo iskreno zahvalo. Vam pa prečastiti gospod župnik Aplén se ne moremo dosti zahvaliti; Vašo ljubezen in požrtvovalnost naj Vam Bog plati.

V Celji, 10. sušca 1896.

Žalujoči ostali.

Loterijske srečke od 14. sušca.

Trst 17 12 44 67 24

Linc 86 1 88 53 76

Tržne cene v Celovcu

dne 12. sušca.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	07	6	31
rž	4	60	5	75
ječmen	3	60	4	50
oves	2	43	3	04
hejda	3	45	4	31
turšica (sirk)	3	46	4	32
pšeno (kaša)	7	—	8	75
fižol	—	—	7	50
repica (krompir)	—	90	1	50
deteljno seme	38	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 50 kr. do 3 gld. — kr. kisló 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 40 kr., slama po 1 gld. 90 kr. do 2 gld. 20 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 64 do 70 kr. kila, maslo in puter po 1 gld. do 1 gld. 10 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po — do — gld. meterski cent (100 kil).

Današnja številka obsega šest strani.

Naznanila.

Priporočilo. Zavarovanja vsake vrste sprejema „Unio catholica“. Pošteni in večji zastopniki za posamezne pokrajine se iščejo. Pojasnila daje radovoljno nje glavni zastop v Gradcu, Radetzkyjeve ulice št. 1.

Jakob Križaj,

pekovski mojster

v Celovcu, jezuitarske ulice (Domgasse) št 12., priporoča najboljšo, svežo medence ali drožje (Pressgerm) za pripravo kolače k Velikonoči in sploh za porabo k peki. Ob enem priporoča najtopleje tudi svojo pekarno, v kateri peče po večkrat na dan sveži kruh, kolače, potvice itd.

KONJAK.

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkujoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, trganju po udih in skrnini. Štekljenica velja 1 gld. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; štekljenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri štekljenice, pošljejo se mu franco.

Benedikt Hertl, vlastelin grajščine Golič pri Konjicah (Gonobiz) na Štajerskem.

Dve kmetiji na prodaj.

Ena v Kotmarivsi z 25 oralov sveta, tik ceste, jako pripravna za krmo; druga $\frac{3}{4}$ ure od Kotmarevsi z 57 oralov sveta. Obe pohištvu sta v dobrem stanu ter obe zidani. Več se izve pri občinskem uradu v Kotmarivsi.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. Pismena vprašanja pod „9132“, Gradec, poste restante.

Služba organista in mežnarja

se odda v Št. Juriju na Strmcu. Ako bi kdo zraven tega še kako rokodelstvo znal, bi prav dobro izhajal. Več pové farni urad v Št. Juriju na Strmcu. (Sternberg, Post Velden, Kärnten.)

V najem se dá majhno posestvo.

Več se izve pri posestniku v Žužalčah hiš. števil. 10. Pošta Brnica (Fürnitz) na Koroškem.

Spoštovane gospodinje!

Kupujte

le pravo

ÖLZ-ovo KAVO.

Zakaj? Zato, ker daje ta kavi prijetno vonjavo (dišavo) in lepo zlatorujavo barvo. — Dalje, ker je po preiskavah cesarskega svetnika gosp. dr. Eugling-a iz najboljše surovine skrbno prirejena. — Ker je prav zdatna. — Ker daje kavi prav prijeten ukus in je dobra hrana.

Da ne bode kdo **ogoljufan**, naj pazi

pri nakupovanju natanjko na ime

Bratje Ölz.

Ölz-ova kava je dobiti v vseh prodajalnicah.

V najem

se bode dalo dražbinim potom Krošelj-ovo zemljišče, ki ima 60 birnov posetje in k Krošelj-evemu posestvu v Štriholčah pripadajoče travnike ter gospodarsko poslopje Jop-ove kmetije. Na prodaj bode tudi vsa živina, krma in razno gospodarsko orodje. Dražba ali licitacija bode

dné 26. sušca t. l.

ob 9. uri predpoludnem v Štriholčah, k kateri so uljudno povabljeni vsi tisti, ki se za eno ali drugo teh stvari zanimajo.

V Zgornjih Trušnjah, dné 9. sušca 1896.

Lorenc Sturm, c. k. poštar.

Malo posestvo se prodá

zavoljo premembe rokodelstva. Poleg poslopja je tudi nekaj sadja, 2 orala gozda in ravno toliko njiv, pa tudi nekaj seče in pašnikov. Več pove Rupert Kopeinig v Temarivesi, pošta Vrba (Velden) na Koroškem.

Med, garantiran pitanec,

priporoča bučelarjem v plehastih škatljicah po 5 kil franko za 3 gld. 25 kr.; v škafih po 30 in 40 kil, kilo po 48 kr., proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Brinjevec,

pravi, natorni, liter po 1 gld. 20 kr. Kdor vzame tri litre, prejme ga franko za 4 gld. 30 kr.

Sadjevec (Säuerling),

liter po 90 kr., za gostilničarje pri večji množini ceneje.

Cviček (Mahrwein),

bele ali rudečkaste barve, liter po 24 do 28 kr.

Dobro hrvatsko vino,

liter po 24 kr., v sodčeh od 56 litrov naprej.

Za pristnost se jamči.

Egidij Jeglič,

trgovec in bučelar v Selu, pošta Lesce-Bled na Kranjskem.

Pijančljivost

se dá ozdraviti z antibiotinom, kakor se je že mnogokrat s sijajnim uspehom pokazalo. Mnogoštevilna zahvalna pisma ozdravljenih se na željo brezplačno na ogled pošljejo. — Ker zdravilo nema nobenega okusa, zamore se pijancu dajati tudi brez njegove vednosti. — Ena škatlja velja 2 gld. 20 kr. Dvojna škatlja za bolj zastarane bolne 4 gld. 40 kr. Ako se denar naprej pošlje, dobi naročnik zdravilo brez stroškov na pošti. Naslov prodajalca: Adler-Apotheke, Lugos, Banat Nr. 721.

OVES

(„Willkomm“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 50 kil za eno oralo. — Podpisano oskrbnništvo pošilja 25 kil za 5 gld., 50 kil za 9 gld. 50 kr., 100 kil za 18 gld. z vrečo vred. Uzorce po 5 kil pošilja s pošto franko proti 1 gld. 70 kr. predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

A. J. Wozonig,

trgovec v Pliberku,

priporoča za Velikonoč svojo bogato zalogo izvrstne moke v enako dobri baži, kakor jo je prodajal v predpustnem času. Priporoča tudi smodnik (purbelj) za streljanje iz možnarjev k Velikonoči ter ga prodaja po nizki ceni 53 kr. 50 kilo tistemu, kdor ga vzame več kot 5 kil na enkrat.

Kathreiner
KNEIPP^{ovo} SLADNO KAVO

Se dobi povsod - ½ Kile za 25 kr.

Kaj je
Kathreiner
Kneippova sladna kava?

To je zdrava hišna in družinska pijača, ki se izdeluje v Kathreinerjevih tovarnah ter ima podoben okus kakor prava bobova kava. Poleg drugih prednostij se ta sladna kava že po tem okusu odlikuje pred drugimi takimi izdelki.

Kathreinerjeva kava je najokusnejša, nejzdravejša in najcenejša primes k bobovi kavi. Ona je čisto priroden plod v celih zrnih in se rabi z velikim pridom namesto cikorije in

drugih zmletih tvarin, ki se h' kavi mešajo, o katerih se pa kupec ne more prepričati, iz česa da so; uradne preiskave so pa dokazale, da so taki kavini nadomestki dostikrat z raznimi pritliklinami popačeni. Iz začetka se vzame ena tretjina Kathreinerjeve in dve tretjini prave kave; pozneje pa vsake polovico.

Tako postane kava voliko bolj zdrava in tudi mnogo cenejša. Kathreinerjevo kavo priporočajo najimenitnejši zdravniki, vsaki dan je bolj obrajtana kot zdrava redilna pijača v javnih zavodih, kakor tudi v stotisočernih družinah. Dobra je pa tudi »čista«, to je, brez primesi bobove kave, ker je zdrava, lahko prebavljiva, redilna in ob enem okusna jed.

Vsaka vestna gospodinja in mati, vsak prijatelj kave, ako mu je mar za lastno zdravje, naj rabi odslej Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

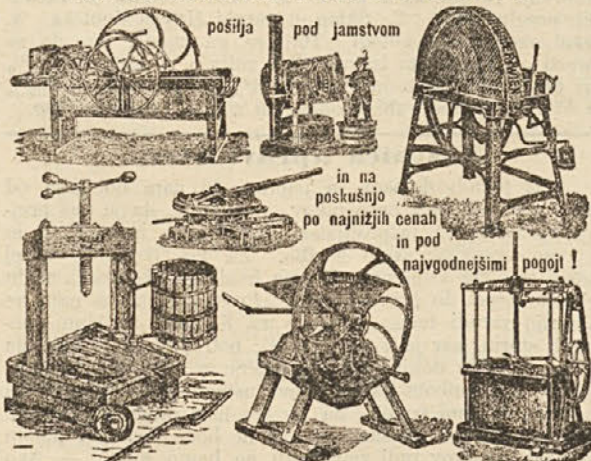
Le na to naj vsak pazi, da ne bo goljufan s kakim ničvrednim ponarejenim izdelkom, zato naj jemlje le izvirne bele zavoje z varnostno znamko, kakor se tu na strani vidi, ter z imenom.

Kathreiner!

Pozor! Bodite previdni in ne pustite se prekaniti. Pristna „Kathreinerjeva kava“ ima vedno enake, bele zavoje in se nikdar ne prodaja odkrita in na vago.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito železo, surovo ali prirejeno, za vankovratne stroje.
Bogato ilustrirani 102 strani obsežni ceniški v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zašljem.
IG. HELLER, DUNAJ
¾ PRATERSTRASSE NR. 49.
Preprodajalci se iščejo.

„! Alleluja!“

4 velikonočni napevi. „Regina coeli“ in Te Deum, za mešan zbor zložil Ignacij Hladnik. Op. 22. Cena 60 kr. Misa pro defunctis (Requiem) za en glas z orglami ali čveteroglasno. Op. 23. Cena 40 kr., oba dela ob enem 80 kr. — Dobi se pri skladatelju v Novomestu (Dolenjsko).

Na prodaj je kmetija na Mitlovem

p. d. pri Mežnarju. Posetje je 32 birnov in 30 oralov svetá. Poslopje je novo in se prodá zavoljo družinskih razmer. Več pove posestnik Janez David na Mitlovem, pošta Doberlaves na Koroškem.

Na prodaj je malo posestvo

v Št. Jakobu pri cesti, dobre pol ure od Celovca oddaljeno, z 12 birni posetje, z dvema travnikoma in pašo za živino, 5 parceli gozda, od katerih so tri v ravnini, dve pa na gori. Posestvo je v dobrem stanu, hlevi na novo pozidani. Cena 2500 gld. Več se izve pri Tomažu Šlajharju, posestniku „pri Mohoru“ v Lemarji vesi, pošta Celovec-Hörtendorf na Koroškem.